

Gemeente Assen

Voorjaarsnota 2017

Inhoud

Algemeen

1.	Voorstel.....	3
2.	Aanbieding.....	3
3.	Samenvatting.....	3
4.	Aandachtspunten voor de beleidsinvulling in 2018	4

Beleidsuitvoering

1.	Wonen in Assen	5
2.	Werken in Assen	7
3.	Meedoen in Assen	8
4.	Aantrekkelijk Assen	10
5.	Samen werken aan Assen	12
6.	Bedrijfsvoering.....	14
7.	Vastgoed en grondbedrijf	16

Financiën

1.	Algemeen financieel beleid	18

Bijlagen

1.	Overzicht bijstelling programmabudgetten en prognoses 2017-2020	24
2.	Stand van de bezuinigingen	25
3.	Overzicht inzet reserves	26

Voorstel

Instemmen met de voorjaarsnota 2017 en de daaruit voortvloeiende wijzigingen en bijstellingen van de programmabudgetten in de begroting 2017 (begrotingswijziging nummer 15).

Kennisnemen van de geactualiseerde meerjarenprognose 2018-2020.

Aanbieding

Hierbij bieden wij de raad de voorjaarsnota 2017 ter behandeling en vaststelling aan. Het betreft de laatste integrale rapportage over de stand van het beleid en de financiën die we in haar huidige vorm aan de raad ter bespreking voorleggen.

In 2018 start de nieuwe planning- en controlcyclus en doet de Kaderbrief zijn intrede in het gemeente brede beleidsproces. De inhoud en de strekking van dat document worden nog verder uitgewerkt en ingevuld. Voorbereidende gesprekken hierover met de accountantscommissie zijn gaande. In dat verband heeft met de commissie tevens afstemming plaatsgehad over de vorm en inhoud van de voorjaarsnota 2017. Uitkomst daarvan is dat:

- De nota kort en bondig is en zich richt op (grote) afwijkingen.
- Deze geen uitgebreide rapportage over stand en voortgang van de beleidsuitvoering bevat.
- Aan de bespreking van de nota gekoppelde toezeggingen daarin zijn uitgewerkt.
- Het financiële beeld wordt geactualiseerd, inclusief de maatregelen die voortvloeien uit de gemeentefondscirculaires.
- De nota gelijktijdig met de Jaarrekening 2016 op 13 juli aanstaande in de raad wordt behandeld.

De inhoud van de voorjaarsnota 2017 is op deze vertrekpunten afgestemd. De op basis daarvan opgestelde beknopte tussenbalans is gebaseerd op de stand van de beleids- en begrotingsuitvoering medio mei jongstleden.

Samenvatting

De vastgestelde beleidsuitvoering ligt op koers en verloopt binnen de door de raad vastgestelde kaders. Dit betreft zowel de reguliere beleidsuitvoering als de realisatie van de ambities, waarover in het kader van de mid term review afspraken zijn gemaakt. We signaleren een aantal ontwikkelingen die van belang zijn met oog op het beleids- en begrotingsproces 2018. We lichten die in het programmadeel van de voorjaarsnota verder toe.

De actualisering van de financiële positie geeft aan dat zowel de begroting 2017 als het meerjarenbeeld sluitend blijven. De actualisering is uitgevoerd op basis van eigen besluitvorming en nieuwe ontwikkelingen sinds de vaststelling van de begroting 2017 in november jongstleden.

Invulling bezuinigingsopgave

De nog voor 2018 openstaande bezuinigingsopgave is in de aanloop naar de voorjaarsnota opnieuw op haalbaarheid beoordeeld. Uitkomst daarvan is tweeledig. De op de beleidsvelden rustende taakstelling van € 3,9 miljoen kan blijkens de voortgangsrapportage volledig structureel worden gerealiseerd.

Bij de bezuinigingen op de bedrijfsvoering is het beeld minder gunstig. Van totale taakstelling van rond € 2,4 miljoen is op dit moment € 1,0 miljoen ingevuld en gerealiseerd. De voortgangsrapportage geeft tevens aan dat van het restant nog slechts € 0,6 miljoen als reëel haalbaar kan worden aangemerkt.

Onze ervaring leert dat er binnen de bedrijfsvoering geen reële mogelijkheden meer beschikbaar zijn om het restant van de opgave van € 0,8 miljoen in te vullen, zonder dat de kwaliteit van de dienstverlening en de beleidsvoorbereiding en -uitvoering daar schade van ondervinden. We opteren er om die reden voor om de bestaande bezuinigingsopgave in de bedrijfsvoering van € 2,4 miljoen definitief naar € 1,6 miljoen structureel af te schalen. Het financiële beeld 2018-2020 verslechtert daardoor over de gehele linie met circa € 0,8 miljoen.

De dekking van het optredende nadeel willen we, samen met een aantal in de beleidsvoorbereiding en -uitvoering op te lossen personele knelpunten, betrekken bij de voorbereiding van de begroting 2018 en het in relatie daarmee op te stellen beleids- en dekkingsplan 2018-2020. Daarbij kunnen dan tevens de laatste ontwikkelingen rondom het gemeentefonds worden betrokken.

Aanbieding en vaststelling van een sluitende begroting 2018 en meerjarenperspectief 2019-2021 is daarbij de bovenliggende financiële beleidslijn.

Circulaires gemeentefonds

De uitwerking van de maatregelen uit de september- en de decembercirculaire 2016 zijn integraal meegenomen. Voor de meicirculaire was dat nog niet mogelijk. Die is begin juni gepubliceerd. Over de inhoud en de gevolgen daarvan voor lopende en komende begrotingen wordt de raad separaat geïnformeerd. Samenvattend kort het volgende over de inhoud van de meicirculaire.

In verband met de demissionaire status van het kabinet is de inhoud van de meicirculaire beleidsarm. Het gaat veelal om uitwerking van maatregelen die al vastliggen op basis van eerder genomen besluiten en gemaakte afspraken, en om maatregelen die voortvloeien uit de verdeelsystematiek.

Van belang voor de eigen financiële positie zijn de bijstelling van de accessen en de ontwikkeling van de integratie-uitkering sociaal domein. De bijstelling van de accessen is over de gehele linie positief en aangepast aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven in 2016 en de

rijks voorjaarsnota 2017. De oplopende inflatie is voornaamste oorzaak van de bijstelling van de accessen.

De bijstelling van de macrobudgetten in het sociaal domein zijn eveneens positief. Ook deze zijn grotendeels terug te voeren op reguliere loon-en prijsbijstelling en op toekenning van volumemiddelen.

Financiële einduitkomsten 2017-2020

De financiële eindresultaten van de voorjaarsnota 2017 luiden, rekening houdend met het afschalen van de bezuinigingsopgave, als volgt.

Einduitkomsten Voorjaarsnota (bedragen in €* 1.000)	2017	2018	2019	2020
Vastgestelde eindresultaten november jl.	3	165	65	65
Amendement boventrendmatige OZB-verhoging	-240	-480	-480	-480
Bijstelling programmabudgetten en prognoses	-12.130	2.545	2.538	2.858
Idem programma Algemeen financieel beleid	-924	-1.544	-1.758	-1.953
Idem inzet reserves	14.385	-15	-10	-5
Risico's in de beleidsuitvoering	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Verlagen taakstelling bedrijfsvoering	-155	-818	-870	-777
Einduitkomsten voorjaarsnota 2017-2020	939	-147	-515	-292

Het overzicht met de bijstellingen van de programmabudgetten 2017 en de bijbehorende financiële prognoses voor de jaren 2018-2020 is als bijlage in de voorjaarsnota opgenomen.

Wonen in Assen

	Beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	2017	2018	2017	2018
Woningbouw/woonplan				
Openbare ruimte				
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer				
Duurzaamheid				
Beleidsintensivering				
Bezuinigingen				

Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

Omgevingswet

We werken in 2017 aan de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet die medio 2019 van kracht wordt. We voorzien voor 2018 tot en met 2022 serieuze consequenties voor de bedrijfsvoering, begroting en organisatie. De voorbereidingen zijn er op gericht om die consequenties bij de begroting voor 2018 goed in beeld te hebben. Dit betekent dat er mogelijk een uitzetting nodig is in de begroting van 2018 en in de meerjarenbegroting.

Veemarktterrein

Het ontwerp voor het nieuwe Veemarktplein is uitgewerkt en is nu gereed voor aanbesteding. Medio juni is het benodigde uitvoeringskrediet aan de gemeenteraad voorgelegd. Direct daarna wordt gestart met een nieuw bestemmingsplan en een herziene grondexploitatie. In de eerste helft van 2018 zullen we deze plannen aan de raad voorleggen.

Doorstart Havenkwartier

De toegenomen animo van initiatiefnemers voor activiteiten in het Havenkwartier, de aantrekkende woningmarkt en de aanstaande oplevering van de infrastructuur rond de haven, zijn aanleiding voor een 'doorstart' van het Havenkwartier. Daarbij blijft faciliterende grondpolitiek met een actieve uitnodigingsstrategie het vertrekpunt. Partners en initiatiefnemers worden uitgenodigd om gezamenlijk tot een nieuwe ontwikkelingsplan in binnenstedelijk gebied wordt actief ingezet op de

sie voor het Havenkwartier te komen. De hiervoor benodigde inzet en de begeleiding van initiatieven door derden zijn aandachtspunten. Concrete plannen leggen wij aan de raad voor. Dit kan betekenen dat er op termijn extra middelen nodig zijn.

Hoofdontsluiting Kloosterveen

De structuurvisie Kloosterveen 2017-2035 willen wij zo snel mogelijk door de raad laten vaststellen. Een belangrijk onderdeel van de structuurvisie betreft een nieuwe (derde) hoofdontsluiting voor Kloosterveen. In overleg met de provincie Drenthe zullen wij concrete afspraken maken over de realisering en financiering van de benodigde infrastructuur. Dit betekent dat er op termijn mogelijk extra middelen nodig zijn.

Versnellingsagenda woningbouw

De sterk verbeterde situatie op de woningmarkt heeft er inmiddels toe geleid dat het aanbod van zowel bestaande als nieuwbouw koopwoningen in Assen sterk is afgenomen. De ontwikkeling Diepstroeten (ruim 400 woningen), waarvoor oorspronkelijk een ontwikkelingsperiode van tien jaar werd verwacht, wordt daarom versneld uitgevoerd. Dit betekent dat de doorontwikkeling van Kloosterveen steeds urgenter is geworden en hoge prioriteit heeft gekregen. In de tweede helft van dit jaar zullen de Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035 en een Plan-MER worden vastgesteld. Vervolgens zal een bestemmingsplan in procedure worden gebracht.

Ontwikkeling van het Veemarktterrein en de doorontwikkeling van het Havenkwartier. Daarnaast spelen in

binnenstedelijk gebied veel kleinere ontwikkelingen en nieuwe initiatieven die een beroep doen op gemeentelijke inzet. Dit kan betekenen dat er op termijn extra middelen nodig zijn.

Beheerkosten FlorijnAs

In de begroting zijn geen beheerbudgetten opgenomen voor onderdelen die van het project FlorijnAs overgaan naar het dagelijks beheer. Voor het groenbeheer en schoonhouden gaat het om een bedrag van € 162.000 dat niet is opgenomen. Dit betekent dat er in de begroting 2017 een extra bedrag nodig is van € 162.000.

Onderhoudsbudget verhardingen

Op grond van het vernieuwde BBV moeten investeringen met een maatschappelijk nut (verhardingen) vanaf 2017 worden geactiveerd en de lasten ervan in de tijd worden gespreid. Het reguliere onderhoud komt, net als in de oude situatie, jaarlijks ten laste van de begroting.

In de begroting 2017 is het volledige jaarbudget voor wegverhardingen als eerste aanname geactiveerd. Een nader te bepalen deel hiervan is echter bestemd voor jaarlijks onderhoud; hiervoor dient jaarlijks een budget in de begroting te worden opgenomen. In de voorbereiding van de begroting 2018 gaan we na wat de omvang van dit budget moet zijn en hoe we de daarvoor structureel benodigde ruimte kunnen vrijspelen. Inschatting is dat die opgave in de orde van grootte van € 0,5 tot € 1,0 miljoen zal liggen.

Mogelijk nog dit jaar voor dekking van deze kosten te treffen maatregelen worden betrokken bij de voorbereiding van de Najaarsnota en de uitkomst van de eindejaarsprognose 2017.

Bediening bruggen Blauwe As

De kosten voor de bediening van de bruggen in de Blauwe As zijn niet goed geraamd en worden mogelijk hoger dan verwacht. Voor het jaar 2017 levert dit naar verwachting geen problemen op. Door de opgelopen vertraging van drie maanden tijdens de aanleg van de Blauwe As is het vaarseizoen in de Blauwe As dit jaar met de helft van de tijd verkort. Dit betekent dat er in 2017 naar verwachting geen extra middelen nodig zijn.

Bij aanvoer van meer boten dan verwacht en begroot, kan er echter een afwijking ontstaan. Deze eventuele afwijking kan pas bij de najaarsnota worden benoemd.

Op basis van de ervaringen in dit vaarseizoen, wordt bekeken wat de verwachte bedieningskosten zullen zijn in 2018 en later. Naar verwachting zijn er wel extra middelen nodig in de begroting 2018 en in de meerjarenbegroting.

Capaciteit groenbeheer

De invulling van de adviestaken in het groenbeheer staat mede door de bezuinigingen onder druk. Het gaat hierbij onder meer om het opstellen van beheerplannen, de werkvoorbereiding, ecologie en doorontwikkeling van het groenbeheer. In de aanloop naar de begroting 2018 wordt onderzocht of en hoe we dit knelpunt kunnen oplossen en of daar binnen de begroting extra middelen voor benodigd zijn.

Afvaldumpingen

Ten aanzien van de handhaving op illegale afvaldumpingen wordt een analyse gemaakt van de meldingen. Wij gaan er vanuit dat een gesignaleerde toename wordt veroorzaakt door een andere wijze van registreren. Mocht er extra inzet nodig zijn, dan zal dit gebeuren binnen de bestaande formatie. Dit betekent dat er geen consequenties zijn voor de begroting.

Capaciteit Milieu

Er is niet voldoende capaciteit beschikbaar voor beleidsontwikkeling en advisering op het terrein van het milieu.

Het gaat hierbij onder meer om taken op het terrein van geluid, bodemverontreinigingen en milieuvergunningen. Er is capaciteit benodigd voor aansturing en een goede verbinding met de Regionale Uitvoeringsdienst. Ook de komende invoering van de Omgevingswet in 2018 speelt in dit verband een rol.

We betrekken de oplossing van dit knelpunt en de daarvoor benodigde middeleninzet bij de voorbereiding van de begroting 2018.

Werken in Assen

	Voortgang beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	Beleidsuitvoering 2017	Beleidsuitvoering 2018	2017	2018
Werkgelegenheid				
Economische ontwikkeling en innovatie				
FlorijnAs				
Beleidsintensivering				
Bezuinigingen				

Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

BlauweAs

Voor de opening van de Blauwe As in september 2017 verzorgt het Noord Nederlands Orkest (NNO) samen met diverse Drentse artiesten een concert, de zogenaamde Drentse Symphony in Blue. De organisatie hiervan is in handen van een stichting, die werkt met een budget dat wordt gefinancierd door diverse sponsors. De gemeente Assen is gevraagd een bijdrage te leveren van € 50.000. Wij hebben dit verzoek gehonoreerd. € 10.000 kan gedekt worden uit het budget van de Blauwe As. De rest, € 40.000, wordt gedekt uit de algemene middelen.

Werkplein Drentsche Aa (WPDA)

Binnen het WPDA zijn nieuwe afspraken gemaakt met betrekking tot de verdeling van de bedrijfsvoeringskosten. Voor Assen betekent dit met ingang van 2017 een voordeel van ruim € 230.000. Dit zal middels een begrotingswijziging worden verwerkt.

Wet Buig (Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten)

In april zijn door het ministerie de nadere voorlopige budgetten Buig 2017 bekend gemaakt. Voor Assen komen deze nu ruim € 2,5 miljoen hoger uit op € 30,2 miljoen, hetgeen ook meerjarig doorwerkt. Dit wordt middels een begrotingswijziging verwerkt. In oktober wordt het definitieve budget 2017 bekend gemaakt.

De raad is eerder geïnformeerd over twee procedures, waarin gemeenten bezwaar maken tegen het verdeelmodel van het Buig-budget. Formeel lopen deze procedures nog door. Het verdeelmodel is al bijgesteld, als gevolg van deze bezwaarprocedures. Dit heeft geleid tot de hiervoor genoemde positieve bijstelling van ruim

€ 2,5 miljoen voor de gemeente Assen. In mei heeft de rechter verklaard het verzoek van de gemeenten niet ontvankelijk te verklaren. Volgens de rechtbank staat een andere rechtsgang open, namelijk via de Centrale Raad van Beroep, waar de gemeenten Den Haag, Den Bosch en Utrecht bezwaar hebben ingediend. Het is jammer dat de rechtbank deze procedure niet heeft willen afwachten om te constateren of er inderdaad sprake is van 'een openstaande rechtsgang'. Wij houden de raad op de hoogte van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep.

Sociaal Domein Participatiewet

In deze voorjaarsnota zijn de budgetten Sociaal Domein geactualiseerd op basis van de decembercirculaire 2016 van het Rijk. De bijstelling zijn onderdeel van de Voorjaarsnota.

Sensor City

Op 20 april 2017 heeft de raad besloten de ambitie voor een zelfstandig sensorcluster los te laten en niet meer te investeren in sensortechnologie. Voor zover het netwerk gebruikt kan blijven worden voor het verkeersmanagementsysteem (VMSA), zal overname door de gemeente alleen vanuit financieel-economische motieven zijn. Op dit moment is de Stichting Sensor City in staat van faillissement. Het is nu aan de curator om het fysieke netwerk te gelde te maken. De curator voert thans gesprekken met potentiële overnamekandidaten.

Voor projecten op het gebied van sensortechnologie, zoals het sensorcircuit, waren middelen uit het Regionaal Economisch Programma (REP) gereserveerd. Deze middelen kunnen nu worden ingezet voor andere projecten.

Meedoen in Assen

Voortgang beleidsuitvoering	Beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	2017	2018	2017	2018
Transformatie	✓	✓	📊	📊
Jeugdhulp	✓	✓	📊	📊
Wmo, Gezondheidszorg, Vrijwilligerswerk	✓	✓	📊	📊
Mijn Buurt Assen	✓	✓	📊	📊
Meedoenbeleid	✓	✓	📊	📊
Sport	✓	✓	📊	📊
Schuldhelpverlening en armoedebestrijding	✓	✓	📊	📊
Onderwijs	✓	✓	📊	📊
Beleidsintensiveringen	✓	✓	📊	📊
Bezuinigingen	✓	✓	📊	📊

Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

Sociaal Domein

In 2015 en 2016 zijn de rijksuitkeringen voor de diverse decentralisaties voldoende gebleken om de uitgaven te dekken. Met name bij de uitvoering van de Wmo en in het bijzonder Beschermd Wonen zijn de inkomsten hoger dan de uitgaven. Voor Beschermd Wonen is na een uitgebreide lobby het budget voor de centrumgemeente Assen fors verhoogd. De reserve Gemeentelijk Sociaal Deelfonds is hiermee tot het door de gemeenteraad vastgestelde maximum gevuld.

Op basis van een doorkijk naar 2021 zijn wij minder positief. Uitgaande van gelijkblijvende uitgaven zien we de rijksuitkeringen fors dalen. Voor Beschermd Wonen wordt gewerkt aan een nieuw verdeelmodel, waarbij het de vraag is of de positieve effecten voor Assen behouden blijven.

In een (aangehouden) motie heeft de gemeenteraad gevraagd om experimenteerruimte voor het sociaal domein te creëren, gericht op de bedoeling van de decentralisaties: de transformatie in het sociaal domein. Een raadsvoorstel hiervoor is in ontwikkeling.

In deze voorjaarsnota zijn de budgetten sociaal domein geactualiseerd op basis van de decembercirculaire

2016 van het Rijk. Deze actualisatie wordt via de voorjaarsnota in de budgetten verwerkt.

Gemeenschappelijke Kredietbank Drenthe (GKB)

De GKB als gemeenschappelijke regeling (GR) van drie gemeenten, waaronder Assen, voert op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) ook taken uit voor andere gemeenten. De GR-gemeenten stelden een transitimanager aan om het scenario van een aparte werkorganisatie voor de DVO-gemeenten te verkennen. De kosten hiervoor komen ten laste van de GKB-begroting.

Mijn Buurt Assen (MBA)

De aanpak van de wijken Lariks, Oude Molenbuurt en Assen Oost is gestart. In aansluiting op de investeringen van Actium pakt de gemeente de openbare ruimte aan. Voor 2017 en 2018 heeft de raad voor dat doel € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld. Om aansluiting te houden met het transformatieprogramma van Actium en geen vertraging op te lopen, worden in 2018 de plannen voor 2019 verder voorbereid. Volgens de uitgangspunten van MBA doen we dat in nauw overleg met bewoners. Voor 2019 en verder is nog geen budget beschikbaar.

Harmonisatie Peuterspeelzaalwerk

Op dit moment zijn wij in samenwerking met schoolbesturen bezig met de harmonisatie van het peuterspeelzaalwerk. De harmonisatie is met name een aangelegenheid van de gemeente en Stichting Peuterspeelzaalwerk Assen (SPA). De regie ligt bij de gemeente. Volgens de bestuursopdracht wordt de peuteropvang primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. SPA overlegt daarom met de schoolbesturen over de overdracht van de peuterspeelzaalactiviteiten. Aan deze overdracht kunnen frictiekosten verbonden worden. In afstemming met partijen zullen we deze frictiekosten uiteraard zoveel mogelijk beperken. Eventuele frictiekosten worden binnen het totale A1-budget (Alles-in-1-school) opgevangen.

Onderwijsmonitor

In VDG-verband is overeengekomen om de provinciale onderwijsmonitor te verbreden. Eerder maakte de onderwijsmonitor 3% uit van het budget voor Onderwijsachterstandbeleid (OAB) uit, met deze verbreding wordt dat 5,8%. Deze geringe meerkosten kunnen worden opgevangen uit de OAB-middelen.

Gelijke Kansenbeleid

Het Rijk heeft het initiatief genomen om per RMC-regio een budget beschikbaar te stellen van ongeveer € 45.000 als aanjaagbudget om het gelijke kansenbeleid te agenderen. Per regio wordt hiervoor een agenda opgesteld.

Overigens komen de reguliere RMC-middelen € 16.000 hoger uit op ruim € 524.000. Dit is in een begrotingswijziging verwerkt.

VSV-beleid (voortijdig schoolverlaten)

In het collegebesluit VSV-programma 2017-2020 is meegenomen dat de meerjarenbegroting wordt aangepast. Het betreft een nieuwe regeling voor 2017 tot en met 2020, waarvoor we vier jaar lang ongeveer € 240.000 extra middelen ontvangen van het Rijk.

Aanpassing veldaccommodatie Stadsbroek We leggen aan de raad een voorstel voor om middelen beschikbaar stellen om op sportpark Stadsbroek een kunstgrasveld met ledverlichting aan te leggen. E.e.a. ter vervanging van de grasmat van het hoofdveld van voetbalvereniging ACV. De aanlegkosten zijn geraamd op € 575.000. Denetto jaarlasten van € 45.000 worden via deze Voorjaarsnota in de begroting en de meerjarenprognose opgenomen

Jeugdhulp

Een budget ad € 104.000 voor kosten indicatiestellers en casemanagers jeugd, tot nu toe gedekt uit CJG-middelen wordt structureel overgeheveld naar het programma Bedrijfsvoering. Betreft een technische aanpassing van de begroting die budgettair neutraal verloopt.

Leerlingenvervoer

Op basis van de realisatie 2015 en 2016 kan het budget voor leerlingenvervoer structureel met € 147.000 naar beneden worden bijgesteld tot € 500.000. Dit is in de voorjaarsnota verwerkt.

Aantrekkelijk Assen

	Beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	2017	2018	2017	2018
Aantrekkelijke binnenstad	✓	✓	📊	📊
Cultureel Hart	ⓘ	✓	📊	📊
Evenementen	ⓘ	✓	📊	📊
Parkeren	✓	✓	📊	📊
Veiligheid	ⓘ	✓	📊	📊
Beleidsintensivering	✓	✓	📊	📊
Bezuinigingen	✓	✓	📊	📊

ⓘ Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

Aantrekkelijke binnenstad

Wij hebben de eerste stappen in het proces binnenstad afgerond. Op 11 april 2017 is de visie binnenstad gepresenteerd aan alle belanghebbenden, betrokken bij de binnenstad van Assen. In de maanden mei en juni hebben de belanghebbenden de mogelijkheid om hun achterban te consulteren. Na de zomer wordt een onafhankelijke kwartiermaker aangesteld. Deze kwartiermaker gaat bezig met de oprichting, inrichting en financiering van de nieuwe binnenstadsorganisatie, binnenstadsakkoord, convenant en een gezamenlijke werkagenda voor 2017-2018. Wij gaan aan de slag met een gemeentelijk meerjaren investeringsprogramma. Dat programma willen wij eind 2017 aan de raad voorleggen. Het programma maakt de financiële opgave voor de gemeente in de periode tot 2021 inzichtelijk en wordt verwerkt in de begroting van 2018.

Stroomvoorziening Veemarktterrein

Van oudsher wordt de TT-kermis op het Veemarktterrein georganiseerd. Met de aanleg van het plein ontstaat de kans om over te gaan op een duurzamere energievoorziening door ondergrondse elektriciteitsvoorzieningen aan te brengen in plaats van gebruik te maken van een generator.

De kosten hiervan worden geraamd op € 200.000. De investering wordt geactiveerd en is kostendekkend. De kapitaallasten worden terugverdiend doordat geen generator meer gehuurd hoeft te worden.

Ijsbaancomplex

VolkerWessels/Koenen Bouw heeft het initiatief genomen voor de bouw van een multifunctioneel ijs- en ski-complex. De gemeente Assen ondersteunt dit initiatief en heeft € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld als cofinanciering en als bijdrage in de gemeentelijke voorbereidingskosten.

Ook heeft de initiatiefnemer een subsidieaanvraag bij gedeputeerde staten ingediend voor € 5 miljoen. Deze is in een brief van 30 maart 2017 afgewezen. Wij hebben een beroep gedaan op gedeputeerde staten om dit besluit te heroverwegen en de beschikbare € 5 miljoen alsnog aan dit initiatief toe te kennen.

De raad heeft in juni jongstleden besloten om een voorziening van € 2,5 miljoen te treffen voor het geval de provincie Drenthe de gevraagde bijdrage zou afwijzen. Motivatie voor die beleidslijn is dat de raad grote waarde hecht aan de realisering van deze plannen die veel meer inhouden dan de bouw van louter een kunstijsbaan. Ze dragen bij aan de ontwikkeling van de Toeristisch Recreatieve Zone, duurzaamheid, innovatie en onderwijs.

De Nieuwe Kolk

Wij nemen als basis een gefaseerde afbouw van de jaarlijkse inzet van de reserve Weiersstraat. Daarnaast activeren we de vervangingskosten van de inbouwpakketten op het moment dat die daadwerkelijk aan de orde zijn. In toekomstige bestuursperiodes kunnen college en raad nadere inhoudelijke afspraken maken over de verdere invulling.

Cultuurconvenant

De noordelijke overheden hebben de intentie om jaarlijks een bijdrage te verlenen aan het Cultuurconvenant, inclusief programma We the North. Van het Asser aandeel van € 50.000 neemt de provincie in het kader van de Culturele Allianties de helft voor haar rekening. De andere helft wordt opgevangen door de gemeentelijke cultuurbegroting.

Onderhoudsbudget Beeldende kunst

Voor het opvangen van onderhoudskosten op civiele kunstwerken wordt structureel € 10.000 budget overgeheveld naar het programma Wonen.

The American Dream en Dakar in Drenthe

In navolging van andere grote tentoonstellingen zoals De Dode Zeerollen en Tang Dynastie heeft het Drents Museum een subsidie van € 75.000 aangevraagd voor de tentoonstelling 'The American Dream, Amerikaans realisme van 1945 tot nu'. Deze tentoonstelling vindt plaats vanaf 19 november 2017, wordt samen met de Kunsthalle Emden georganiseerd en heeft een brede spin-off in de stad. Naast de tentoonstelling worden allerlei aanverwante activiteiten in de stad georganiseerd. Dit is een eenmalige en onvoorziene uitgave.

Daarnaast hebben wij eenmalig een bedrag van € 18.750 aan de organisatie van de Gamma Racing Day verstrekt, voor 'Dakar in Drenthe'.

Binnen de budgetten kunst en cultuur, evenementen, citymarketing en economie is in 2017 met beide uitgaven geen rekening gehouden.

Omdat de verwachting is dat beide activiteiten veel bezoekers (100.00 tot 120.000) naar Assen trekken, een aanzienlijke (economische) spin-off genereren en Assen (internationaal) op de kaart zetten, hebben we toch besloten om deze activiteiten in 2017 financieel te ondersteunen. Dekking vindt plaats uit het budget onvoorzien.

Verwarde personen

In Drenthe is een aanpak gemaakt voor personen met verward gedrag. Inmiddels is of wordt een aantal belangrijke faciliteiten, zoals de spoedpoli, de vroeg signalering en de psycholance gerealiseerd, maar wordt over de financiering nog onderhandeld met verzekeraars en rijksoverheid. Wij hopen gebruik te maken van incidentele subsidies die beschikbaar gesteld zijn. Het is echter reëel dat ook van gemeenten een bijdrage wordt verwacht. In het kader van de najaarsnota 2016 zijn met de raad afspraken gemaakt om € 80.000 aan niet bestede middelen uit 2016 voor dit doel beschikbaar te stellen. In raad van juni jl. heeft u hier een definitief besluit over genomen.

Met deze incidentele gelden kan het project afgerond worden. In de tweede helft van 2017 wordt gewerkt aan een overdracht naar het sociaal domein. Daar zal de aanpak voor personen met verward gedrag in Assen en Drenthe, structureel ondergebracht worden.

Samen werken aan Assen

	Voortgang beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	Beleidsuitvoering 2017	Beleidsuitvoering 2018	2017	2018
Bestuur				
Regionale samenwerking				
Dienstverlening				
Beleidsintensivering				
Bezuinigingen				

Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

Extra inzet op overheidsparticipatie

We hebben onder de titel 'Niet zorgen voor, maar zorgen dat' in ons programma een nieuwe rol voor de (lokale) overheid aangegeven. Bij een aantal opgaven zijn wij als gemeente niet meer in de lead, omdat we niet meer als enige het geld en de kennis hebben en daarom kiezen we daar voor een andere rol: vaak meer als netwerkpartner, verbinder of facilitator.

Om te oefenen met deze rol en te ondervinden wat we dan tegenkomen is er gestart met een aantal pilots overheidsparticipatie. Bovendien zijn er ook nog trends en ontwikkelingen die op ons afkomen met een grote opgave om anders te werken dan we tot dusver doen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Omgevingswet.

Uit de eerste evaluatie van de pilots komt naar voren dat we als gemeente onze medewerkers beter moeten toerusten om op een andere manier te kunnen werken: niet ondanks hun eigen organisatie, maar dankzij.

Daarvoor zijn flexibilisering, scholing en training, het creëren van aanjaagfuncties en financiële ruimte nodig, zo blijkt elders ook uit onderzoek van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en het AenO-fonds. Deze thema's raken in onze organisatie onder andere aan HRM, Communicatie, Finance en scholing.

Ook ons GMT heeft in zijn jaarplan 2017 overheidsparticipatie in de top drie van thema's met een hoge prioriteit opgenomen. Er is een plan van aanpak gemaakt voor bovengenoemde bevindingen en er is besloten op de genoemde thema's te gaan inzetten. Hiermee is een ontwikkelteam aan de slag gegaan.

De eerste stap is geweest het ophalen van informatie en ervaringen uit de praktijk van de binnenstad, gebiedsgericht werken (Mijn Buurt Assen), vragen die wethouders tijdens hun spreekuur krijgen en de aanloop naar de nieuwe begroting.

In de uitwerking van het plan van aanpak is gekozen voor een aantal afstudeer/minor opdrachten, trainee banen, onderzoek en interventieontwikkeling voor cultuurverandering en aanjaagfuncties om initiatieven van buiten naar binnen snel door de organisatie te leiden en te ondersteunen op een energieke manier.

Concreet betekent dit dat we in een overeenkomst met de Hanzehogeschool HRM aan het uitwerken zijn: dit om afstudeerstudenten in te zetten op vernieuwend leiderschap, onderzoek en actie. Omdat we vinden dat de teamleiders de drager van de verandering zijn, willen we hen daarin faciliteren en ondersteunen. De studenten ontvangen een stagevergoeding.

Communicatie wordt in dit traject gezien als middel om de verandering een boost te geven. Daarom werven we een trainee strategische communicatie voor verandering.

Met Twijnstra en Gudde hebben we een verkenning gedaan om iemand aan te trekken die vanuit veranderende kunde kan meekijken en die we kunnen inzetten op een goede aanpak om invloed te hebben op houding en gedrag. Voor medewerkers moet het geen bedreiging zijn, maar een mogelijkheid om dingen in hun werk anders te doen of om andere dingen te gaan doen, die hen energie geven in plaats van bedreigend lijken. Ook willen we werken aan bijvoorbeeld een week van de ontwikkeling, waarin we de organisatie op allerlei manieren laten kennismaken met de praktische inhoud van waar we met elkaar naar toe onderweg zijn.

Vanuit beleid wordt dit traject door de beleidsregisseur welzijn en participatie getrokken. Het is een omvangrijk thema, dat met oog op doorontwikkeling, voortgang en om tot resultaat te komen, extra personele inzet en begrotingsruimte vergt.

We betrekken de oplossing van dit knelpunt en de daarvoor benodigde middeleninzet bij de voorbereiding van de begroting 2018.

Samenwerking Drentsche Aa

In de oorspronkelijke opzet zouden de samenvoegingen in SDA-verband evenredig over de drie gemeenten verdeeld worden. Zo hoefden de werkplekkosten niet te worden verrekend. Omdat de samenvoeging Informatisering en automatisering niet is doorgezet, is de afspraak over de werkplekkosten herzien. Elke samenvoeging brengt de kosten voor de werkplekken in rekening bij de andere twee gemeenten.

De besluitvorming over de definitieve vorm van de samenvoegingen Personeel- en salarisadministratie (Ty-naarlo) en Belastingen (Aa en Hunze) vraagt meer tijd dan voorzien. Voor de zomer moet duidelijk zijn wat de gevolgen voor de medewerkers zijn, na afloop van hun detachering op 1 november 2017. De samenwerking op andere onderwerpen loopt volgens plan.

Groningen Airport

Eind 2016 heeft de gemeenteraad besloten dat het toekomstscenario voor Groningen Airport Eelde (GAE) gericht moet zijn op een investeringsmodel dat uitgaat van een financiële opgave van in totaal € 46 miljoen over tien jaar.

De raad heeft daarbij aangegeven dat de definitieve financiering voor het aandeel van Assen bij de voorjaarsnota 2017 geregeld moet worden. Bij de totstandkoming van deze voorjaarsnota is de besluitvorming over de financiering van GAE echter nog niet afgerond.

We zijn nog met de provincie in gesprek om na te gaan op welke wijze we zo goed mogelijk invulling kunnen geven aan de voorwaarden die in het raadsbesluit van december jl. door de raad zijn vastgelegd. Om die reden zal nu separate informatieverstrekking en/of besluitvorming over Groningen Airport Eelde plaatsvinden.

Raad

In het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden is bepaald dat de vergoeding voor de werkzaamheden van raadsleden per 1 januari van elk jaar wordt herzien aan de hand van het indexcijfer CAO lonen overheid.

Het indexcijfer CAO lonen overheid voor 2016 is bepaald op 108,6. Voor 2015 was dit indexcijfer 103,5. Procentueel is dat een verhoging van 4,9%. Dit betekent dat het bedrag van de vergoeding voor de raadsleden per 1 januari 2017 wordt verhoogd met 4,9%. Hier was bij de opstelling van de begroting 2017 geen rekening mee gehouden. Het gaat om een autonome lastenuitzetting van € 34.000 die via de voorjaarsnota in de begroting wordt verwerkt.

Bedrijfsvoering

	Beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	2017	2018	2017	2018
Bedrijfsvoering				
Beleidsintensivering				
Bezuinigingen				

Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

Goede afstemming werk en capaciteit

Het is een uitdaging om al onze opgaven goed te organiseren, zeker nu door bezuinigingen de rek uit de organisatie is. We zijn daarom in gesprek met de ambtelijke organisatie om te kijken waar de knelpunten zitten en hoe dit opgelost kan worden. De ambtelijke organisatie is aan de slag met het goed afstemmen van de benodigde capaciteit op het werk dat uitgevoerd moet worden. Middels 'continu verbeteren', met slim kijken hoe de schil vast/flexibel er per team uit moet zien, meer focus op samenwerking en met verbeterde sturing gemeentebreed. Daarnaast zien we ontwikkelingen als de verdergaande digitalisering, de nieuwe rol van de gemeente en de afname van het projectmatig werk.

Dit alles vraagt andere competenties van medewerkers en leidt ook tot extra kosten vanaf 2017.

Bezuinigingen

De bezuinigingsopgave voor de bedrijfsvoering in 2017 bedraagt in totaal ruim € 1,2 miljoen.

Voor zover we deze opgave kunnen invullen met maatregelen zonder directe gevolgen voor de personeelsomvang, verwachten we een aanzienlijk deel (ongeveer € 1 miljoen) te kunnen realiseren. Deze maatregelen hebben dus nog geen consequenties voor onze taakuitvoering. Hiermee zijn onze mogelijkheden in de bedrijfsvoering uitgeput. De invulling van de resterende taakstelling (die na 2017 nogmaals verder oploopt met € 1,2 miljoen) zou de uitvoering van onze taken gaan raken. Het maken van keuzes hierin wordt dan noodzakelijk. De financiële effecten zullen worden gezien in relatie tot het te actualiseren financieel meerjarenperspectief in de begroting 2018.

Werkomgeving

Het onderzoek naar Psycho Sociale Arbeidsbelasting (PSA) laat in het onderdeel werkomgeving bij een deel van de medewerkers knelpunten zien.

Dit wordt mede veroorzaakt door de bezetting van het gebouw (inhuizing Catawiki en WPDA). Voor de korte termijn worden enkele maatregelen getroffen, die in 2017 leiden tot een incidentele uitzetting.

Catawiki zal begin 2018 vertrekken uit het stadhuis. De ruimte die vrijkomt, willen we weer gaan inzetten voor eigen medewerkers en ook om onze nieuwe manier van werken (andere rol overheid, werken in netwerken) te ondersteunen.

Na enkele jaren werken in de nieuwe omgeving zijn er door ervaring en nieuwe inzichten binnen de nieuwe werkomgeving ook verbeteringen mogelijk. Hierbij blijft het concept overeind: samenwerking stimuleren, en tijd- en plaats onafhankelijk kunnen werken.

Gezien deze ontwikkelingen wordt er in de tweede helft van 2017 een plan gemaakt voor de werkomgeving vanaf 2018. De doelstelling is dat alle medewerkers goed ondersteund worden bij de uitvoering van hun werk. Dit zal leiden tot een uitzetting van de kosten voor huisvesting.

Sociale agenda

In het Georganiseerd Overleg wordt gewerkt aan een sociale agenda. Hiervoor is input opgehaald bij medewerkers. Met deze input heeft de gemeente Assen aangegeven waar zij op wil inzetten als werkgever, met als uitgangspunt dat dit budgetneutraal moet plaatsvinden. Er vinden gesprekken plaats en op dit moment (mei 2017) is de sociale agenda nog niet vastgesteld.

ABP

Vanwege de financiële situatie van het ABP, de lage rente en de economische verwachtingen is de komende jaren een hogere premie nodig. Op verzoek van de sociale partners heeft het ABP besloten de stijging over 2017 tot en met 2019 te spreiden. De stijging van het ABP Pensioen zorgt voor een uitzetting van € 400.000 in 2017. Op dit moment is het niet mogelijk om de omvang van de stijging voor 2018 en 2019 in te schatten.

Cao-gemeenten

De huidige cao-gemeenten is per 1 mei 2017 afgelopen. Er is nog geen nieuwe cao afgesloten. Voor de begroting 2017 is rekening gehouden met een nominale loonontwikkeling van 1% (€ 400.000). Indien er een hogere loonontwikkeling zal plaatsvinden, heeft dit consequenties voor de uitkomsten van de jaarrekening 2017, de begroting 2018 en het meerjarenperspectief. Bij de najaarsnota 2017 is naar verwachting meer bekend en zullen mogelijke financiële consequenties op dat moment in beeld worden gebracht.

Zaakgericht werken

Met de live-gang van de invoering van zaakgericht werken per april 2017 is een belangrijke basis gelegd: het grootste deel van de processen die met burgers en bedrijven te maken hebben, staan generiek ingericht in het zaakstelsel.

De tweede fase, waarin verder wordt gewerkt aan verbeterde digitale dienstverlening aan onze klanten, wordt voorbereid. Hiervoor is extra geld nodig, waarbij de inverdieneffecten later in de tijd pas haalbaar zijn.

Vastgoed en grondbedrijf

	Beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	2017	2018	2017	2018
Vastgoed				
Grondbedrijf				
Beleidsintensiveringen				
Bezuinigingen				

Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

Herstel Parkeergarage Triade

Er is een vaststellingsovereenkomst gesloten tussen de gemeente Assen, Ahold en Heijmans waarin afspraken zijn gemaakt over herstel, kosten en planning. De totale kosten bedragen € 2.400.000. Hierbij dragen Ahold en Heijmans € 1.400.000 bij. De bijdrage van de gemeente Assen is € 1.000.000, waarvan € 400.000 in de onderhoudsbegroting 2017 is opgenomen (achterstallig onderhoud). De overige € 600.000 dient incidenteel te worden gedekt via de algemene reserve.

Pilot Brunelstraat

Begin 2016 is in het kader van overheidsparticipatie op verzoek van maatschappelijke en sociaal ondernemende organisaties de pilot Brunelstraat 77 gestart (De Werkwereld). In de eerste helft van 2017 wordt door de gemeente en de initiatiefnemers onder leiding van een externe adviseur een maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) uitgevoerd om de meerwaarde van dit initiatief voor de Asser samenleving te bepalen. De uitkomsten van deze MKBA bepalen mede het vervolg van de pilot en wat dit betekent voor de toekomstige rol van de gemeente en van de initiatiefnemers rondom de exploitatie van het gebouw.

Lasten gebouw VRD/Brandweer

Na de verkoop van het VRD gebouw is er een omissie opgetreden in de begroting. Hierbij is de vergoeding van de huur aan de VRD niet correct in de begroting opgenomen. Het gaat hier om een structureel tekort van € 300.000. Dit wordt vanaf 2017 gecorrigeerd.

Verkoop vastgoed

De verkoop van de oude brandweerkazerne aan de J. Fabriciusstraat is per april financieel afgewikkeld. Rijnstraat 2 is eveneens verkocht.

Op dit moment zijn we bezig met de ontwikkeling van een nieuw onderkomen voor dak- en thuislozen. Als dit klaar is komen twee locaties aan de Lottingsstraat en de Groningerstraat vrij. Onderzocht wordt of deze locaties aangehouden dienen te worden of dat ze verkocht kunnen worden.

Verduurzaming gemeentelijke vastgoed

De ambitie is dit jaar te starten met het vervangen van de veldverlichting van de buitensportverenigingen door ledverlichting. Momenteel wordt een onderzoek uitgevoerd naar de investeringskosten, de mogelijkheden voor subsidies en de bijdrage van de sportclubs. De verkenning wijst er op, dat er, anders dan gedacht, wel een financiële bijdrage nodig is vanuit de gemeente. Op basis van het onderzoek wordt een voorstel aan college en raad voorgelegd. De consequenties worden in de begroting van 2018 meegenomen.

Tevens is onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor energiebesparende maatregelen in podium Zuidhaege en Markehuus. De uitvoering zal niet eerder dan 2018 mogelijk zijn. Investeringsvoorstellen, inclusief mogelijkheden voor subsidies en bijdragen vanuit de huurders, worden voorgelegd aan college en raad.

Aan de zijde van de Doevenkamp van het stadhuis is de beglazing vervangen. In het kader van duurzaamheid is hierbij gekozen voor beter isolerende beglazing (triple glas). De kapitaallasten bedragen € 4.775 per jaar. Daar de verwachte exploitatielasten als gevolg van betere isolatie € 3.000 per jaar lager zullen zijn, blijft er een uitzetting van € 1.775 over, die binnen het exploitatiebudget stadhuis zal worden opgevangen.

Wijkgebouwen

Voor de bouw- en inrichtingskosten van de Componist en aanpassing van de nieuwe locatie van de Poort zijn kosten opgenomen die leiden tot een extra structurele last van € 13.000.

Vrijval kapitaallasten

Met betrekking tot de kapitaallasten is de verwachting dat voor 2017 incidenteel circa € 180.000 aan kapitaallasten vrijvallen.

Klimaatproblemen MFA's Kloosterveen

Met betrekking tot de klimaatproblemen in Kloosterveen bij de scholen zal binnenkort een aanvang gemaakt worden met aanpassing van de luchtbehandelingskanalen. Er was een proefopstelling gemaakt waarmee de klimaatproblemen opgelost kunnen worden. Met betrekking tot de verwarmingsproblematiek in het wijkcentrum is een onderzoek gaande. Op basis van dit onderzoek zal de vloerverwarming worden aangepast.

Uitbreiding Vastgoedportefeuille

Vanuit de FlorijnAs is het gebouw van de ABN AMRO aangekocht. Dit gebouw zal worden beheerd door Vastgoed. Het pand wordt verhuurd aan Catawiki.

Werklandschap Assen- Zuid

Zoals bekend zal het werklandschap Assen-Zuid gefaseerd worden aangelegd. Dit principe is concreet vastgelegd in het bestemmingplan en herbevestigd in de Strategienota Ruimte 2016. Tot nu toe was de hoofdontsluiting onderdeel van het programma FlorijnAs. Het is niet meer waarschijnlijk dat de volledige aanleg hoofdontsluiting nog binnen de uitvoeringsperiode van het Plan FlorijnAs valt. Het lijkt daarom wenselijk om de hoofdontsluiting op te nemen in de gebiedsontwikkeling. Wij zijn voornemens om dit in de begroting 2018 voor te leggen.

Toeristisch recreatieve zone (TRZ)

Initiatieven in de toeristisch recreatieve zone (TRZ) zoals het FOC en het IJscocomplex worden getypeerd door veel dynamiek en aandacht. Begeleiding van dergelijke initiatieven vergt de nodige ambtelijke inzet. Deze inzet gaat verder dan kosten met betrekking tot de grondexploitatie (infrastructurele werken en verkoopcontract grond). Afspraken over de dekking van dergelijke kosten is een punt van aandacht.

Herijking meerjaren onderhoudsplanung

Op dit moment worden alle gemeentelijke objecten geïnspecteerd om tot een actuele meerjaren onderhoudsplanung te komen. Hierbij zal een herijking plaatsvinden van zowel de onderhoudscyclus als onderhoudskosten per gebouw. De herijking ligt in lijn met de door de raad vastgestelde kaders inzake het onderhoud van de gebouwen.

Deze wijzigingen kunnen consequenties hebben voor de begroting van 2018 en verder. Er zal worden gekeken of dit binnen de begroting kan worden opgelost door afgeschreven gebouwonderdelen bij vervanging te activeren.

Herstelonderhoud MFA's en sportcomplexen

De werkelijke kosten voor herstelonderhoud vallen hoger uit dan de daarvoor in de begroting beschikbare budgetten. Dit doet zich vooral voor bij de multifunctionele accommodaties en bij de sportcomplexen.

De budgetten voor het herstelonderhoud van deze panden en accommodaties zijn op dit moment nog gebaseerd op het gangbare normbedrag van € 2 per m² bruto vloeroppervlakte. Dat blijkt voor het onderhoud van dit soort panden echter niet voldoende.

In de voorbereiding van de begroting 2018 gaan we na of, en zo ja in welke mate, de onderhoudsnormering voor deze accommodaties dient te worden opgetrokken. Tevens maken we inzichtelijk wat de financiële gevolgen daarvan zijn en geven we aan hoeveel extra ruimte vanaf 2018 voor het uitvoeren van deze onderhoudstaken in de begroting moet worden opgenomen.

Algemeen financieel beleid

	Beleidsuitvoering		Financiële kaders	
	2017	2018	2017	2018
Onvoorzien/incidenteel				
Belastingheffing				
Financiering/Belegging				
Gemeentefonds				
Heffing vennootschapsbelasting				
Overige algemene dekkingsmiddelen				
Reserves en voorzieningen				
Resultaat interne rentecalculatie				
Beleidsintensivering				
Bezuinigingen				

Verloopt de beleidsuitvoering in 2017 en 2018 binnen de vastgestelde kaders ?

Onvoorzien/incidenteel

De raad heeft, om de begroting 2017 sluitend te houden, in november besloten een deel van dit budget ad € 240.000 in te zetten voor het opvangen van de financiële gevolgen van het niet doorgaan van de boven-trendmatige verhoging van de Onroerendezaakbelasting (OZB)-tarieven.

Daarnaast is besloten om van het budget € 40.000 in te zetten als bijdrage in de kosten van de opening van de Blauwe As en € 40.000 ten behoeve van de garantstelling voor de organisatie van het daarvan onderdeel uitmakende 'Symphony in Blue'.

Ook is besloten om ten laste van het budget een bijdrage van € 75.000 beschikbaar te stellen voor de door het Drents Museum te organiseren tentoonstelling 'The American Dream' en € 19.000 als bijdrage in de kosten van de organisatie van de Gamma Racing Day.

Van het in basis beschikbare budget van € 959.000 resteert thans nog € 545.000.

Belastingheffing

Het besluit van de raad om af te zien van de boven-trendmatige verhoging van de Onroerendezaakbelasting (OZB)-tarieven en de compensatie van de opbrengstderving als gevolg van leegstand van panden resulteert vanaf 2018 in een structurele verslechtering van het meerjarenbeeld van € 800.000. Het nadeel voor de begroting 2017 bedraagt € 560.000.

De opbrengstraming in de begroting 2017 en de prognoses van de Onroerendezaakbelasting (OZB)-opbrengsten in de periode 2018-2020 worden hierop via deze voorjaarsnota aangepast.

De nadelige budgettaire effecten dienen, om het financieel kader sluitend te houden, door aanpassingen en maatregelen elders in de begroting te worden opgevangen.

Voor dekking van de kosten van de extra inzet die nodig is voor het uitvoeren van herstelacties en verdere procesoptimalisatie van de belastingheffing en -invordering in Samenwerking Drentsche Aa (SDA)-verband is een budget van € 50.000 in de voorjaarsnota opgenomen.

Financiering, belegging en rentecalculatie

Bij de treasury lag het accent in deze bestuursperiode tot nog toe op het doorlichten van de schuldpositie, het herstructureren en het toekomstbestending maken van de leningenportefeuille.

Begin 2017 is in dit kader de voorlopig laatste actie uitgevoerd. Het betrof de vervroegde aflossing en herfinanciering van vijf relatief hoogrentende vaste geldleningen met een totale waarde van € 6,9 miljoen. De financiële effecten van deze omzetting worden via de voorjaarsnota in de begroting verwerkt. Dit verloopt nagenoeg budgettair neutraal.

Het in de begroting 2017 herziene rentebeleid wordt in 2018 voortgezet. De Europese Centrale Bank heeft recent aangegeven haar monetaire beleid, gericht op verruiming van de geldhoeveelheid en een laag rentepeil, voorlopig te continueren.

Gemeentefonds

Gevolgen september- en decembercirculaires 2016

De positieve effecten van de door het kabinet in de laatste septembercirculaire aangekondigde bijstelling van de gemeentefondsaccessen zijn direct na het bekend worden ervan in de begroting 2017 en het financieel kader 2018-2020 verwerkt. Het gevolg hiervan is een resultaatverbetering, oplopend van € 0,5 miljoen in 2017, tot € 1,9 miljoen in 2020.

Op grond van de overige maatregelen in de september- en decembercirculaire moet de raming van de algemene uitkering 2017 per saldo met € 0,5 miljoen naar beneden te worden bijgesteld. Die bijstelling loopt op tot circa € 0,9 miljoen in 2020. Hoofdoorzaken zijn:

- Verlagingen van de integratie uitkeringen sociaal domein, maatschappelijke ondersteuning en maatschappelijke opvang. De totale omvang hiervan bedraagt € 1,1 miljoen.
- De structurele beschikbaarstelling van middelen voor armoedebestrijding onder jongeren (en ouderen). Assen ontvangt hiervan € 0,4 miljoen.
- Aanpassingen op grond van de verdeelsystematiek (uitkeringsbasis). Deze hebben in 2017 een positief effect van € 0,2 miljoen. Vanaf 2018 resulteren ze in een negatieve bijstelling die oploopt tot € 0,4 miljoen vanaf 2020.

De aanpassingen van de integratie-uitkering sociaal domein worden doorgerekend naar de betrokken programabudgetten. Voor armoedebestrijding wordt een budget van € 0,4 miljoen in de begroting opgenomen.

Het totaal van de algemene uitkering 2017 komt op basis van beide circulaire uit op € 158,2 miljoen. De hierin begrepen integratie-uitkeringen sociaal domein, Wet

maatschappelijke ondersteuning en maatschappelijke opvang bedragen respectievelijk € 83,3 miljoen, € 5,4 miljoen en € 4,8 miljoen.

Over de hoogte van de Regiospecifiek pakket Zuiderzeelijn (RSP)-gelden, die Assen in 2017 van Rijk ontvangt voor de realisatie van de FlorijnAs, bevatten beide circulaire geen informatie.

Inhoud en strekking meicirculaire 2017

De meicirculaire 2017 was ten tijde van de presentatie van de voorjaarsnota al wel gepubliceerd maar nog niet in detail uitgewerkt. Dat vindt in juni plaats.

Onze verwachting is dat de circulaire, in verband de lopende kabinetsformatie, beleidsarm en overwegend financieel technisch van inhoud zal zijn. Informatie over de inhoud en de gevolgen van een nieuw regeerakkoord zijn op zijn vroegst in de komende septembercirculaire te verwachten.

Een van de onderwerpen die in de circulaire aan de orde komt is de afstemming van het gemeentefonds op het werkelijk beloop van de rijksuitgaven in 2016. Die kan tot een structurele correctie van het accres 2016 en die van de daaropvolgende jaren tot gevolg gaan hebben. We verwachten dat de accessen voor 2017 en de jaren daarna, onder meer als gevolg van de toenevende inflatie een positieve ontwikkeling te zien zullen geven. De impact hiervan voor Assen is op dit moment niet aan te geven.

We informeren de raad voorafgaand aan de bespreking van de voorjaarsnota nog via een afzonderlijk memo over de inhoud en strekking van de mei circulaire.

Financiering van gezamenlijke activiteiten met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Gemeenten werken op een aantal punten nauw samen om de uitvoering van publieksdiensten te stroomlijnen en de toegankelijkheid ervan te vergroten.

De financiering van deze gezamenlijke activiteiten verliep tot nu toe via jaarlijkse uitnamen uit het gemeentefonds. Die aanpak wordt gewijzigd. Vanaf 2018 vinden voor dit doel geen onttrekkingen aan het gemeentefonds meer plaats. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) brengt vanaf dan zelf de bijdragen bij de gemeenten in rekening. Die is gelijk aan de uitname uit het gemeentefonds dan wel de korting op de algemene uitkering in de oude situatie.

Het plan is om de gemeentelijke bijdragen te storten in het nieuw in te stellen Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stelt een uitvoeringsprogramma vast en legt jaarlijks aan gemeenten verantwoording af over de voortgang en resultaten van de in gezamenlijkheid uitgevoerde activiteiten en de besteding van de middelen.

Het gaat in principe om een technische aanpassing die, als alles volgens plan verloopt, budgettair neutraal zal verlopen.

De raming voor Asser bijdrage aan het nieuw in te stellen fonds wordt vanaf 2018 opgenomen in het begrotingsprogramma 'Samen werken aan Assen'.

Toekomstige ontwikkelingen Gemeentefonds

De toekomstige ontwikkelingen van het gemeentefonds zijn in dit stadium afhankelijk van de uitkomsten van de kabinetsformatie en de inhoud en beleidsimpulsen van het nieuwe regeerakkoord.

Zo het zich nu laat aanzien zal op zijn vroegst in het kader van de Miljoenennota 2018 en daarvan afgeleide septembercircularisatie 2017 meer duidelijkheid ontstaan over de inhoud en de strekking van nieuwe beleidsimpulsen, de daarvoor beschikbaar komende middelen, en over mogelijke wijzigingen en aanpassingen in de invulling van de financiële verhouding tussen kabinet, provincies en gemeenten.

De inzet van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten in het kader van de formatie richt zich op:

- Vergroting van de stabiliteit.
- Verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.
- Koppeling van het gemeentefonds aan de bruto rijksuitgaven.
- Beëindiging van schaal- en of andere kortingen op het gemeentefonds.

De Asser integratie-uitkering sociaal domein loopt op basis van de vastgestelde verdeelmodellen en bijbehorende overgangsregelingen terug van € 83,2 miljoen in 2017 naar € 82,0 miljoen in 2020. De eigen uitvoeringsbudgetten zullen, om nadelige begrotingseffecten te voorkomen, hierop worden aangepast.

De middelen die tot dusverre in de vorm van een integratie-uitkering sociaal domein voor de uitvoering van maatschappelijke ondersteuning, de jeugdzorg en de participatie beschikbaar komen, worden, als het kabinet vasthoudt aan haar planning, vanaf 2018 onderdeel van de reguliere verdeling van het gemeentefonds.

Deze operatie zal zonder twijfel herverdeeleeffecten tot gevolg hebben. Assen komt daarbij tot nu toe steeds als nadeelgemeente uit de bus. De ombouw van het gemeentefonds kan dus gevolgen hebben voor de Asser algemene uitkering en daarmee voor de uitkomsten van komende begrotingen.

Heffing vennootschapsbelasting

In de begroting 2017 en de meerjarenprognose is er als aanname vanuit gegaan dat Assen geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Argument daarvoor is dat het maken winst geen op zichzelf staand beleids-

doel is, maar daarvan slechts een niet beoogd neveneffect kan zijn.

In het kader van de financiële verantwoording over 2016 is onderzocht welke activiteiten tot heffing van vennootschapsbelasting zouden kunnen leiden. Daaruit bleek dat de exploitatie van het parkeren en de inzameling van bedrijfsafval belaste activiteiten vormen. Het onderzoek geeft echter nog geen volledig en definitief beeld; daarvoor is een meer gedetailleerd onderzoek noodzakelijk.

Op basis van de in 2016 voor de betrokken activiteiten gemaakte kosten en gerealiseerde opbrengsten is een inschatting gemaakt van de in dat jaar mogelijk verschuldigde vennootschapsbelasting. Die kwam uit op € 30.000 en is als verplichting in de jaarrekening 2016 opgenomen. Die lijn wordt voorlopig ook voor de begroting 2017 gehanteerd. In de najaarsnota rapporteren we verder over de voortgang en verdere bevindingen.

Voor het grondbedrijf is een quickscan bepalend of er sprake is van vennootschapsbelasting. Het ministerie heeft inmiddels aangegeven dat de historische rente wel mag worden meegenomen in de quickscan. Dit heeft tot gevolg dat er voor het grondbedrijf geen belastingheffing over 2016 is te verwachten.

Overige algemene dekkingsmiddelen en ontwikkelingen

Herijking financiële verordening

De gemeentelijke financiële verordening moet worden vernieuwd. Het nieuwe Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de door de raad vastgestelde wijzigingen van de planning- en controlcyclus zijn daarvoor de belangrijkste ingrediënten.

Het verbeterproces is gestart. Er ligt inmiddels een conceptversie van de nieuwe financiële verordening. Deze is ter bespreking aan de accountantscommissie en de externe accountant voorgelegd. Verdere voortgang wacht op oordeelsvorming en advies van de commissie.

De planning is erop gericht dat de raad de nieuwe financiële verordening in september 2017 kan vaststellen, zodat deze met ingang van 2018 in werking kan treden.

Tussenstand Verbeterplan Financieel Beheer

Het project is eind 2016 gestart. De verwachte doorlooptijd wordt geschat op twee tot drie jaar. Belangrijke voorwaarde voor het welslagen van het project is dat er gezamenlijk wordt gewerkt aan verbeteringen.

Om dat te bereiken zijn werkgroepen gevormd die de betrokken processen op meerdere aspecten doorlichten, en op basis daarvan komen met aanbevelingen die leiden tot duurzame verbetering. Ook zijn werkgroepen gevormd die zich specifiek bezighouden met de thema's

Sturingsinformatie, Interne Controle en Audit en Systemen en ICT. De belangrijkste knelpunten zijn inmiddels in beeld en er wordt gewerkt aan de gezamenlijke implementatie van noodzakelijke verbeteringen.

Voor uitvoering heeft de raad, evenredig verdeeld over de jaren 2017 en 2018, een totaalbudget van € 600.000 beschikbaar gesteld. Het daarin voor 2017 begrepen aandeel lijkt vooralsnog voldoende. De planning is erop gericht dat het project eind 2018 wordt afgesloten. Vanaf dan zullen de werkzaamheden structureel georganiseerd en geborgd worden.

Het is niet uitgesloten dat er, om blijvend te kunnen voldoen aan de eisen van nieuwe wet- en regelgeving, op het terrein van de interne controle en audit en de daarvoor benodigde ontwikkelcapaciteit en stuurinformatie, blijvend extra middelen noodzakelijk zijn om als gemeente duurzaam in control te blijven.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In verband met korte voorbereidingstijd is in de begroting 2017 gekozen voor een pragmatische invulling van de van de uit de nieuwe voorschriften voortvloeiende stelselwijzigingen. Verdere verdieping en verfijning krijgen waar nodig in de begroting 2018 hun beslag.

Onderwerpen die in dat verband aan de orde komen zijn de nadere afbakening van het begrip 'investering met maatschappelijk nut', het al dan niet calculeren van rente over het eigen vermogen (de zogenoemde bespaarde rente), de aanpassing van de indexatiepercentages van de amortisatiereserves, de toetsing en herijking van de grondslagen en de tarieven van de gemeentelijke heffingen. Die mogen op grond van de nieuwe rekenregels maximaal kostendekkend zijn. Verder zullen afspraken worden gemaakt over de functie die de zogenoemde 'taakvelden' de komende jaren in het beleids- en begrotingsproces gaan krijgen.

De verdere uitwerking van het BBV kan nog van invloed zijn op de uitkomst van de begroting 2018. Vooral de impact van het stoppen met het calculeren van 'bespaarde rente' kan, als daartoe zou worden besloten, substantieel zijn.

Verder dienen de in de lopende bestuursperiode gehanteerde inrichtingsprincipes voor de begroting en verantwoording, en de wijze waarop de product- en programmabudgetten worden opgebouwd en verantwoord op werkbaarheid en effectiviteit te worden beoordeeld.

Reserves en voorzieningen

Via de voorjaarsnota worden de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves in de begroting in overeenstemming gebracht met de besluitvorming die daarover sinds de vaststelling in november 2016 heeft plaatsgehad.

Uitkomst daarvan tot nu is dat er in 2017 ten opzichte van de ramingen in de begroting in totaal € 16,5 miljoen extra ter ondersteuning van de beleidsuitvoering aan de reserves wordt onttrokken. Een belangrijk deel van deze inzet houdt verband met de uitvoering van het dekkingsplan dat is vastgesteld voor de realisatie van de ambities uit de mid term review (MTR).

De extra inzet van de reserves ziet er samengevat als volgt uit.

- Algemene reserve voor € 4,0 miljoen voor dekking van de investeringsbijdrage en het instellen van de reserve garantstelling ijsbaancomplex, het herstel van de Triadegarage en enkele andere kleinere dekkingsmaatregelen.
- Algemene reserve grondexploitatie voor € 4,5 miljoen voor de dekking van de kosten van grondaankopen, de investeringsbijdrage voor het ijsbaancomplex en de herinrichting van het Veemarktterrein.
- Reserve FlorijnAs voor € 2,3 miljoen ter dekking van de meerkosten van het stationsgebouw.
- Reserve jaarovergang 2016/2017 van € 3,0 miljoen ter dekking van de kosten van nog niet afgeronde activiteiten uit 2016.
- Voorziening Ruimtelijk Economisch Programma (REP)-gelden voor € 1,0 miljoen, eveneens ter dekking van de investeringsbijdrage voor het ijsbaancomplex.
- Reserve grote projecten voor € 0,5 miljoen als bijdrage in de herinrichting van het Veemarktterrein.
- Overige bestemmingsreserves en beheerfondsen voor een bedrag van in totaal € 1,1 miljoen voor diverse andere dekkingsmaatregelen.

Verder dienen, mede als gevolg van de gewijzigde begrotingsvoorschriften, twee nieuwe amortisatiereserves te worden gevormd en gevoed. Het betreft de amortisatiereserves Veemarktterrein van € 1,4 miljoen en Gebiedsgericht Werken van € 0,55 miljoen. Beide reserves zijn bestemd voor dekking van de jaarlijkse kapitaallasten die uit de investeringen in de projecten voortvloeien.

Het totaaloverzicht van de in voorjaarsnota verwerkte mutaties in reserves in voorzieningen is als bijlage in de voorjaarsnota opgenomen.

Uitvoering Mid Term Review (MTR)

Er zijn inmiddels de nodige vorderingen gemaakt met de uitvoering van de mid term review (MTR).

Voor een belangrijk aantal onderdelen zijn, sinds de vaststelling van de begroting in november 2016, beleidsvoorstellen, uitvoeringskredieten en dekkingsmaatregelen door de raad vastgesteld, of er is sprake

van initiatieven en voorbereidingen om daartoe te komen. De belangrijkste daarvan betreffen:

- Realisatie van het ijsbaancomplex/Toeristische Recreatieve Zone.
- Vervanging en verduurzaming van de openbare verlichting.
- Realisatie van een nieuwe nevenpost voor de brandweer.
- Herinrichting van het Veemarktterrein.
- Aanpak van verwarde personen.
- Verbetering van de kwaliteit van de binnenstad.

De in de mid term review (MTR) vastgelegde ambitie met betrekking tot de doorontwikkeling van de sensor-technologie en de daarvoor geplande middeleninzet van € 1,0 miljoen zijn als gevolg van de problematiek rondom Sensorcity en de in dat verband gemaakte bestuurlijke keuzes in een ander daglicht komen te staan.

In de verdere uitwerking van de mid term review (MTR) en de voorbereiding van de beleidsinvulling voor de begroting voor 2018 zullen nadere afspraken worden gemaakt over de (her)bestemming van de hiervoor voorziene middeleninzet.

Datzelfde geldt voor de herbestemming van het niet langer benodigde deel van het krediet dat eerder beschikbaar is gesteld voor de revitalisering van het Stadsbedrijvenpark. Het gaat om een restantbudget van € 1,1 miljoen. We willen hieruit middelen beschikbaar stellen als cofinanciering van de bedrijvenregeling van de provincie Drenthe. Het restant valt in principe vrij ten gunste van de algemene middelen.

Bezuiniging programma Algemene Dekking

Van de op het programma Algemeen financieel beleid drukkende bezuinigingen wordt de boventrendmatige verhoging van de Onroerendezaakbelasting (OZB)-tarieven definitief niet gerealiseerd. De raad heeft hier toe in november 2016 via een amendement op de begroting 2017 besloten. Als gevolg hiervan komt de op basis van deze maatregel in de begroting 2017 en de meerjarenprognose structureel ingeboekte bezuinigingen van uiteindelijk € 480.000 te vervallen.

Bijlagen

1. Overzicht bijstelling programmabudgetten en prognoses 2017-2020
2. Stand van de bezuinigingen
3. Overzicht inzet reserves

Bijlage 1.

(bedragen * € 1.000)

Overzicht bijstelling programmabudgetten en prognoses 2017-2020

Programma/beleidsproduct	exploitatie 2017		resultaat 2017	mutatie meerjarenprognose		
	Lasten	Baten		2018	2019	2020
Financiële resultaten november 2016	328.205	328.208	3	165	65	65
Wonen in Assen	1.877	827	-1.050	62	62	137
Werken in Assen	2.280	2.544	264	2.786	2.786	2.811
Meedoen in Assen	5.553	333	-5.220	819	812	812
Aantrekkelijk Assen	621	85	-536	10	10	210
Samenwerken aan Assen	-378	-	378	532	532	532
Bedrijfsvoering	2.053	-	-2.503	-1.352	-1.352	-1.332
Vastgoed en grondbedrijf	5.713	1.800	-3.913	-313	-313	-313
Totaal mutaties programma's	17.719	5.589	-12.130	2.545	2.538	2.858
Onvoorzien/incidenteel	-414	-	414	-	-	-
Belastingheffing en invordering	50	-560	-610	-800	-800	-800
Beleggingen financiering	-1	-268	-267	-267	-267	-267
Algemene uitkering	-	-526	-526	-819	-976	-1.115
Overige algemene dekkingsmiddelen	450	275	-175	-137	-194	-250
Verlaging taakstelling bedrijfsvoering	155	-	-155	-818	-870	-777
Totaal algemene dekking	240	-1.079	-1.319	-2.841	-3.107	-3.209
Resultaten voor bestemming	346.164	332.718	-13.446	-131	-504	-286
Mutaties reserves en voorzieningen	2.032	16.418	14.385	-15	-10	-5
Geactualiseerde eindresultaten 2017-2020	348.041	349.135	939	-147	-515	-292

Bijlage 2. Stand van de bezuinigingen		(bedragen * € 1.000)			
Omschrijving / jaar	2017	2018	2019	2020	
Programmabezuinigingen					
Oorspronkelijke bezuinigingsopgave 2017-2020					
<i>Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014:</i>					
- Werken in Assen	150	0	0	0	
- Vastgoed en grondbedrijf	1.083	1.083	1.083	1.083	
<i>Minderen met Maat:</i>					
- Wonen in Assen	1.742	1.742	1.742	1.742	
- Meedoen in Assen	384	410	410	410	
- Vastgoed en grondbedrijf	629	629	629	629	
- Algemeen financieel beleid:	930	930	930	930	
- Tijdelijke maatregelen i.v.m. uitvoering Collegeprogramma	1.500	1.500	750	0	
Totaal oorspronkelijke opgave programmabezuinigingen	6.418	6.294	5.544	4.794	
<i>Tussentijdse bijstellingen:</i>					
- Afstel boventrendmatige verhoging OZB	-480	-480	-480	-480	
- Verzachting maatregelen beheer openbare ruimte	-825	-825	-825	-825	
Totaal bijgestelde opgave programmabezuinigingen	5.113	4.989	4.239	3.489	
Gerealiseerde programmabezuinigingen	5.193	4.936	4.186	3.436	
Totaal openstaande bezuinigingsopgave programma's	-80	53	53	53	
Bedrijfsvoering					
Oorspronkelijke bezuinigingsopgave 2017-2020					
<i>Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014:</i>					
- Efficiencykorting bedrijfsvoering	500	750	750	750	
- Achterblijvende overhead brandweer/RUD	300	300	300	300	
<i>Minderen met Maat:</i>					
- Anders organiseren	1.000	2.100	2.100	2.100	
Totaal oorspronkelijke opgave bedrijfsvoeringbezuinigingen	1.800	3.150	3.150	3.150	
<i>Tussentijdse bijstellingen:</i>					
- Afvoeren taakstelling afval	-500	-500	-500	-500	
- Afvoeren restant VJN 2016	-144	-582	-307	-307	
Totaal bijgestelde opgave bedrijfsvoeringsbezuinigingen	1.156	2.068	2.343	2.343	
Gerealiseerde bedrijfsvoeringsbezuinigingen	1.001	1.250	1.473	1.566	
Totaal openstaande bezuinigingsopgave bedrijfsvoering	155	818	870	777	
Totaal openstaande bezuinigingsopgave					
Programma's	-80	53	53	53	
Bedrijfsvoering	155	818	870	777	
Totaal openstaande opgave programma's en bedrijfsvoering	75	871	923	830	

Bijlage 3. Overzicht inzet reserves

(bedragen * € 1.000)

Inzet reserves voor/ dekking uit reserve	Algemene reserve	Reserve grex	Grote projecten	Reserve FlorijnAs	Straten wegen, riool	REP	Jaarover- gang	Stedelijke vernieuwing	Reserve bws	Reserve verkeer	Totaal
Uitvoering mid term review											
Herinrichting Veemarktterrein		500	500		302			70			1.372
Gebiedsgericht Werken					250			180	120		550
Bijdrage realisatie ijsbaancomplex	500	1.000				1.000					2.500
Garantstelling ijsbaancomplex	2.500										2.500
Nevenpost brandweer	79										79
Verduurzaming openbare verlichting	250										250
Aanpak verwarde personen	80										80
Overige besluiten											
Lekkage parkeergarage Triade	600										600
Grondverwerving		3.000									3.000
Investering Stationsgebouw				2.300							2.300
Budgetoverheveling 2016/2017							2.987				2.987
Fietspad Europaweg-zuid										200	200
Totale inzet	4.009	4.500	500	2.300	552	1.000	2.987	250	120	200	16.418